

Aan de leden van de VKC Onderwijs

Den Haag, 9 oktober 2018

Betreft: Inbreng VBS AO Leraren op 11 oktober 2018

Geachte woordvoerders onderwijs,

Op 11 oktober a.s. spreekt u over Leraren. Ter voorbereiding op dit AO brengt VBS, de vereniging van algemeen bijzondere scholen, graag het volgende onder uw aandacht.

'Het lerarentekort vraagt ook de komende jaren om actie en samenwerking van alle partijen in het onderwijs.' Deze woorden sprak koning Willem-Alexander in de laatste Troonrede.

VBS sluit zich daarbij aan en heeft al eerder gepleit voor een nationale aanpak van tekorten aan leraren en schoolleiders, dit in samenhang met de verbetering van de onderwijskwaliteit. VBS is er van overtuigd dat het een niet los kan worden gezien van het ander.

Het imago van het beroep leraar (en schoolleider) is nu niet goed. Het salaris en de (ervaren) werkdruk zijn hierbij belangrijke factoren en een uiting van de huidige maatschappelijke waardering, maar niet het hele verhaal. De aantrekkelijkheid van het beroep van leraar kent meer dimensies. VBS brengt de volgende aandachtspunten naar voren.

Korte termijn:

1. Sommige zaken vragen om een (korte termijn) regionale en/of lokale aanpak. Bijvoorbeeld als het gaat om het vinden van praktische oplossingen voor betaalbare woonruimte voor leraren in de Randstad, maar ook mogelijkheden voor omscholing en begeleiding voor startende leraren.

Oplossingen VBS-leden voor het lerarentekort:

- *Om het lerarentekort tegen te gaan, organiseerde federatie BOVO van 12 eenpitters in Amsterdam in mei een 'netwerkborrel'. De bijeenkomst was voor leerkrachten, onderwijsassistenten, stagiaires en zij-instromers. 'Daar kwam zestig man op af', vertelt Harry Schrijer, algemeen directeur van federatielid [basisschool ASVO](#). 'We spraken met potentiële zij-instromers en mensen met een onderwijsbevoegdheid met een baan buiten het onderwijs. Dat heeft een aantal scholen 5 nieuwe personeelsleden opgeleverd', zegt Schrijer.*

Binckhorstlaan 36
2516 BE Den Haag
t 070-331 52 52
e vbs@vbs.nl
w www.vbs.nl
t [@VBSonderwijs](https://twitter.com/VBSonderwijs)

- In Den Haag en omgeving leggen 41 scholen voor voortgezet onderwijs met de gemeente [‘De Rode Loper’](#) uit voor onderwijstalent. ‘Nu het docententekort enorm toeneemt zijn het basis- en voortgezet onderwijs gezamenlijk aan de slag om meer zij-instromers te werven’, vertelt Peter Lamers, voorzitter College van Bestuur van Scholengroep Spinoza. Ook biedt De Rode Loper jonge (aankomende) ingenieurs de mogelijkheid ook docent in een bètavak te worden. ‘En we werken samen aan professionaliseringsprogramma’s voor zittende docenten’, zegt Lamers.

Pleidooi VBS:

- Maak het praktisch mogelijk voor leraren om te werken en wonen op die plekken waar de acute tekorten het grootst zijn.
- Zorg voor meer maatwerk bij de opleidingen, zodat zij-instromers sneller de overstap kunnen en zullen maken.
- Zorg voor voldoende tijd voor goede begeleiding van startende leraren in het onderwijs.

Lange termijn:

2. Sommige zaken vragen om een lange termijn nationale aanpak, bijvoorbeeld als het gaat om vragen als: hoe leiden we op en hoe verhoudt zich de vraag naar leraren en schoolleiders in het onderwijs met de vraag naar personeel in andere publieke sectoren en vooral de zorg. Vindt er coördinatie plaats als het gaat om wervingscampagnes of is er spraken van ‘vissen in dezelfde vijver’. Hoe bereiken we een marktconforme beloning.
Wouter Groot, directeur-bestuurder van de Casimirschool in Gouda, pleitte voor een apolitiek nationaal plan voor lerarenaanwas en onderwijskwaliteit (Bij VBS Onderwijsontbijt).

Pleidooi VBS:

- VBS roept op tot een interdepartementale aanpak van personeelstekorten.
 - Maak de Pabo aantrekkelijker, met specialismes voor onder-, midden- en bovenbouw. Maar wel met behoud van kennis van de doorgaande leerlijn, zodat leerkrachten indien nodig in alle groepen ingezet kunnen worden.
3. Hoe aantrekkelijk is het vak van leraar en wat is de werkelijke professionele ruimte van een leerkracht en in welke omgeving kan deze ruimte het beste gedijen? Onderwijspedagoog en hoogleraar Gert Biesta zegt in De VBS: ‘Het is interessant dat het voor leraren moeilijker is geworden om trots te zijn op wat ze doen. Goede leraren hebben iets te geven en dat is steeds minder mogelijk binnen het systeem.’ [Lees het interview met Biesta online.](#)

Pleidooi VBS:

- Geef de leerkracht vertrouwen en werk aan kwaliteitsborging, ook in teamverband.
4. Aansluitend op 3) staat de behoefte naar inspirerend en visionair onderwijskundig leiderschap centraal en dus ook de vraag naar schoolleiders die kunnen verbinden, inspireren en innoveren en daarmee een sleutel zijn tot het stimuleren van de beroepstrots bij een team. Deze beroepstrots zal vervolgens afstralen op de omgeving van de school en laten zien dat een leerkracht verschil kan maken.

Pleidooi VBS:

- Focus niet alleen op het tekort aan leraren maar ook op het groeiend tekort aan goede schoolleiders.
5. Er dient aandacht te zijn voor de organisatie-context en de menselijke maat van de omgeving waarin een leraar werkt. VBS ziet dat kleinere schoolbesturen met een duidelijke eigen pedagogische visie/identiteit, waar innovatie bottom-up wordt aangejaagd door bevlogen leerkrachten (en bij de oprichting van scholen door ouderinitiatieven) en met korte lijnen naar de schoolleider en het bestuur, vaak aantrekkelijke werkgevers zijn. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat scholen die net zijn gesticht en dit jaar van start zijn gegaan een stortvloed aan sollicitanten mochten ervaren. Het zelf mee invulling kunnen geven aan het onderwijs spreekt tot de verbeelding en maakt het vak aantrekkelijk.

Pleidooi VBS:

- Herwaardering van de kleine schoolbesturen met aandacht voor de menselijke maat waarin een leraar goed kan gedijen en zich ontwikkelen.
 - Breng een halt toe aan de impliciete druk op schaalvergroting in het onderwijs.
 - Zorg dat Pabo-stagiaires ook beschikbaar blijven voor kleinere schoolbesturen (Pabo's sluiten nu mantelcontracten met grote schoolbesturen en zien de kleinere besturen niet meer staan) en geef studenten zelf de mogelijkheid om een stageschool te vinden.
Zie mijn [blog 'Klein maar fijn, pleidooi voor herwaardering kleine schoolbesturen'](#).
6. Tot slot, de toon van het publieke debat over onderwijs en leraren bepaalt ook het imago. Alle betrokkenen of het nu de sociale partners, de politiek en/of andere belanghebbenden en belangenorganisaties zijn, dienen zich rekenschap te geven dat alles wat er wordt gezegd en de toon waarop, invloed heeft.

Pleidooi VBS

- Laten we met z'n allen vooral ook niet vergeten om de mooie kanten van het beroep van leraar meer in het daglicht te zetten. Zoals centraal staat in de film 'Iedereen is leraar' van Maarten Stuifbergen, directeur-bestuurder van VBS-lid Montessorischool Leidschenveen.

Voor vragen of toelichting zijn we beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Edward Moolenburgh
directeur

Over VBS

VBS is een vereniging van algemeen bijzondere scholen in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. Meer dan tweehonderd schoolbesturen en vierhonderd scholen – met ruim honderdtienduizend leerlingen – zijn lid van VBS. Veel van onze leden zijn kleinere schoolbesturen en scholen met een eigen (pedagogische) identiteit.

VBS komt op voor de vrijheid van onderwijs: het recht van ouders om kinderen te laten onderwijzen op een manier die past bij hun opvattingen. De diversiteit in onze samenleving en het gegeven dat ieder kind anders is, vragen om scholen met een eigen karakter en visie. Het eigen karakter komt tot stand wanneer ouders en anderen zelf het initiatief nemen om een school te stichten. Dit kan dankzij artikel 23 van de Grondwet, dat het (algemeen) bijzonder onderwijs mogelijk maakt.

VBS staat voor de menselijke maat in het onderwijs, waarbij scholen en schoolbesturen dicht bij ouders en leerlingen staan. Voor haar leden is VBS belangenbehartiger, helpdesk en verbinder. Bij alles wat we doen, handelen we vanuit betrokkenheid en deskundigheid.